

ΑΠΟ ΤΑ ΗΛΥΣΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΠΥΣΗΣ

ΠΕΝΤΕ ἔτη συμπληροῦνται μετ' ὀλίγον — Νοέμβριος 1901 — ἀφ' οὗ τοῦ ὁ θάνατος ἐστέρησε τὴν νεοελληνικὴν φιλολογίαν ἓνα τῶν

πρωτοτυποτέρων καὶ σφριγγλοτέρων τῆς ἐργατῶν. Ἡ διεύθυνσις τοῦ «Ἐθνικοῦ Ἡμερολογίου» ὤφειλε εἰς τὸν μεταστάντα λόγιον τὸ ἔψιμον τοῦτο μνημόσυνον, τὸ ὁποῖον λόγοι ἀνεξάρτητοι τῆς θελήσεώς της δὲν τῇ ἐπέτρεψαν νὰ τελέσῃ ἐνωρίτερον.

Ὁ Γιάννης Α. Καμπύσης κατήγετο ἀπὸ τὴν Κορώνην καὶ ἦτο υἱὸς εὐπόρου ζωγράφου, διαπρέποντος εἰς τὴν ἀγιογραφίαν. Νεώτατος ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἐγκυκλίων σπουδῶν, ἠκολούθησε νομικὰ εἰς τὸ ἐδῶ Πανεπιστήμιον καὶ ἔγινε διδάκτωρ. Κατόπιν διορίσθη ὑπάλληλος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἀλλ' ἐπιθυμῶν νὰ συμπληρώσῃ τὰς σπουδὰς του, καὶ ἰδίως τὰς φιλολογικὰς, ἀφῆκε τὴν θέσιν του καὶ ἀπῆλθεν εἰς Γερμανίαν, ὅπου ἔμεινε ἀπὸ τοῦ 1897 μέχρι τοῦ 1899. Ἐκεῖθεν ἐπανῆλθε ποτισμένος μετὰ ἄλλαν τὴν γερμανικὴν σοφίαν ἀλλὰ

καὶ μετὰ τὸ σπέρμα τῆς νόσου, ἣ ὅποια ἐπέπρωτο δύο ἔτη βραδύτερον νὰ τὸν ὀδηγήσῃ εἰς τὸν τάφον, πρὶν νὰ συμπληρώσῃ ἀκόμη τὸ τριακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Ὁ Καμπύσης εἶχεν ἀρχίσῃ νὰ γράφῃ ὅταν ἦτο ἀκόμη φοιτητῆς. Τὸ πρῶτον του ἔργον ἦτο ἓν ἠθογραφικὸν διήγημα τῆς πατρίδος του «Παουλίνα!», τὸ ὁποῖον ἔκαμε μεγάλῃ ἐντύπωσιν. Ἐπειτα

ἐδημοσίευσεν ἀπὸ τοῦ 1896 σειράν δραμάτων — Μυστικὸ τοῦ Γάμου, ἡ Φάρσα τῆς Ζωῆς, Μις Ἄννα Κούξλεϋ, οἱ Κούρδοι, τὸ Δακτυλίδι τῆς Μάνας, Στὰ Σύννεφα, Ἄνατολή, — μίαν συλλογὴν λυρικῶν ποιήσεων «Τὸ Βιβλίον τῶν Συντριμίων», καὶ κατ' ἔμμετρον μετάφρασιν τοῦ «Διονύσου Διθυράμβου» τοῦ Νίτσε. Τὸ ἔργον τοῦ τοῦτο συμπληρῶνει ἡ σημαντικὴ συνεργασία του εἰς τὴν «Τέχνην» τοῦ Χατζοπούλου καὶ εἰς τὸ «Περιοδικόν μας» τοῦ Βώκου.

Εἰς τὴν ἀρχήν, τὰ δράματα καὶ τὰ ποιήματα τοῦ Καμπύση ἐπροκάλεσαν μόνον εἰρωνείας καὶ ὕβρεις. Ἦτο ἡ ἐποχὴ τῶν «μαλλιαρῶν» καὶ ὁ ποιητὴς τοῦ «Δακτυλιδίου τῆς Μάνας» ἐθεωρεῖτο ἀπὸ τοὺς μαλλιαροτέρους. Ἐκαμνε προπάντων ἀστεῖαν ἐντύπωσιν ἡ πάρα πολὺ δημώδης γλῶσσα του καὶ ἡ ἐπαναστατικὴ του ὀρθογραφία. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁμως εὗρε θιασώτας καὶ θαυμαστάς, σήμερον δὲ εἰς τὸν φιλολογικόν κόσμον ἔχει μαζί του ὅλους τοὺς νέους, οἱ ὅποιοι, ἐλεύθεροι προλήψεων, ἐκτιμοῦν κατ' ἀξίαν τὸ ἰσχυρὸν ἄλλαντον, τὴν πρωτοτυπίαν, τὴν εἰλικρίνειαν, τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν φιλοσοφικὴν πνοὴν τῶν ἔργων του. Σήμερον τὸ μικρὸν καὶ ἡμιτελὲς ἔργον τοῦ Καμπύση, ἀλλὰ μέγα κατὰ τὴν ἰδέαν καὶ τὴν ἐπιβολὴν, μελετᾶται μετὰ σεβασμοῦ καὶ λαμβάνεται ὡς πρότυπον.

Εἰς τὸ θέατρον, ἐκτὸς τῶν «Κούρδων» τοὺς ὁποίους ἐπαιξεν ἡ «Νέα Σκηνή», δὲν ἐπαίχθη ἄλλο δράμα τοῦ Καμπύση. Θὰ ἔλθῃ ὁμως ἐποχὴ ποῦ θὰ δοκιμασθοῦν ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς σκηνῆς ὅλα ὅσα ἀφῆκε, καὶ τότε θὰ δειχθῇ ὅτι τὸ «Δακτυλίδι τῆς Μάνας» εἶνε ἄρτιον ἔργον καὶ σχεδὸν ἀριστοῦργημα.

Εἰς τὸ Νεκροταφεῖον τῶν Ἀθηνῶν, ὁ Γιάννης Καμπύσης κοιμᾶται ὑπὸ σεμνὸν μαρμάρινον μνημεῖον, τὸ ὁποῖον ὀφείλεται εἰς τὴν στοργὴν τῆς ἀτυχοῦς μητρὸς καὶ εἰς τὴν τέχνην τοῦ κ. Θωμοπούλου. Πολλοὶ θαυμασταὶ τὸ μνημεῖον τοῦτο συχνοστολίζουσι μὲ ἀνθη...

ΑΠΟ ΤΟ "ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΣΥΝΤΡΙΜΙΩΝ,,

Εἰς τὴν σάλα οἱ γάστρες ποῦ εὐωδιάζουν
 ὄξω τὰ λούλουδα τώρα χλωμάζουν·
 ἔλα καὶ κάθισε ἴδω στὸ ντιβάνι
 χειμῶνας πλάγι μου νὰ μὴ σε φτάνῃ·
 ἔλα καὶ θὰ σοῦ πῶ τὸ παραμῦθι
 γιὰ τὴ Βασιλοπούλα ποῦ ἀναστήθη!

: Εἶτανε μιὰ φορὰ ἓνα Βασιλόπουλο...
 — Ἄχ! δὲν τὸ λέω!.. Ἄχ! ὄνειρο θολὸ
 μὲ ροδομάγεμα μὲ βανκαλαί
 μὰ στὴ Βασιλοπούλα δὲ μὲ πάει!

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΠΥΣΗΣ